

SLOVENSKI ČEBELAR

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI

Letnik XXIII.

V Ljubljani, dne 15. julija 1920.

Štev. 6.

Vabilo

na

redni občni zbor

Čebelarskega društva za Slovenijo,

ki bo v nedeljo dne 15. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne v Marijanišču v Ljubljani.

DNEVNI RED:

1. Pozdrav in otvoritev občnega zbora po predsedniku.
2. Tajniško poročilo.
3. Blagajniško poročilo.
4. Volitev novega odbora.
5. Slučajnosti.

Eventuelne nasvete in predloge je poslati najkasneje do 8. avgusta t. l. društvu.

Odbor.

Nekaj misli o vzgoji matic.

V splošnem ne moremo zahtevati, da bi si vsak čebelar vzrejal matice na umetni način. Umetno izrejanje matic ni tako lahko in dvomljive vrednosti. Za preprostega čebelarja, ki ne utegne tako intenzivno pečati se s čebelami, je naravna vzgoja najboljša.

Čim bolj se bo razširjal A. Ž. panj, tem večja bo postala potreba po dobrih mladih maticah. V A. Ž. panjih se čebelarji načeloma le na med. Da se ta tem lažje doseže, se po možnosti zabranjuje rojenje. S tem postanejo matice naravno stare in sčasoma ne odgovarjajo več našim zahtevam. S tem postopanjem se pa istotako zabranjuje naravna izmena matic, ki se sicer doseže z rojenjem.

Le vzemimo za primero A. Ž. panj z dobro matico, ki ni rojil in panj, ki je dal

dva roja. Če ni posebno ugodna paša, in na to se ne smemo preveč zanašati, napravijo roji komaj nekaj dlani satovja, polovico panja pa izdelajo že redko kedaj. Prvci, ki so navadno močnejši in imajo oplojene matice, se še razvijejo, drugji in poznejši roji pa ne pridejo nikamor. Izrojenc pa ostane navadno najslabši. Pri drugem se matica vsaj hitro oplodi, pri izrojencu pa traja oplojenje včasih več tednov. In ves ta čas je izgubljen. Ves uspeh čebelarstva je pa odvisen mnogokrat samo od nekaj dni. V teh dnevih morajo biti panji čim močnejši, da morejo poslati kolikor mogoče največ čebel na pašo. Takih krajev, kjer je celo leto ugodna paša, je presneto malo.

Pri nas na Trojanah se računa na pašo od cvetja češnjevega do prve košnje in na

ajdov cvet. Na ajdo bi se ne smeli preveč zanašati, ker pri nas cvete precej pozno in lepih, soparnih dni je v tem času največkrat malo. Da pa vendar kaj dosežemo, moramo imeti čebele celo leto na višku. Še vedno so stari čebelarji mnenja, da so tisti panji najboljši, ki največkrat roje, čeprav imajo po podiranju na pol prazne lonce. Kjer čebelarijo na roje in jih potem prodajajo, je že to do gotove mere prav. Večini čebelarjev pa ni namen čebelariti na roje, ampak doseči kolikor mogoče velik donos medu. Še celo 1917 leta, ki je bilo eno najboljših, nisem dosegel v kranjičih zaželjenega uspeha. Dočim sem iz A. Ž. panjev iztočil že v juliju zalito medišče in jeseni še enkrat do vrha napolnjeno medišče in vališče. Da je bilo v vališču vsaj deloma prazno satovje za zimsko gnezdo, sem moral izstočiti več satov. Kranjiči so pa nanosili v enakih zunanjih razmerah toliko, da so se preskrbeli za zimo, vsi niti toliko ne. Vsi panji so imeli mlade matice, ker so 1916. leta vsi rojili. A. Ž. panjev mi stric ni prevesil, in po enem tednu pregledal, kakor bi bilo prav, ampak jim je dal prazno satovje v medišča, katerih čebele niso nič kaj rade zasedle, nekaterih pa sploh ne. Pri bolj urejenem čebelarstvu bi pri nas lahko odvezemali poleti in jeseni in bi lahko dosegli za polovico boljše uspehe.

Prvi pogoj dobrega uspešnega čebelarstva so dobre matice. Kje jih pa dobiti in kako? Vsak čebelar ima gotovo panj, ki mu po svojih vrlinah že leta in leta posebno ugaja in si želi, da bi bili vsi taki. To je tista družina, iz katere bi bilo treba vzgojiti dobre matice. Neguj to ljudstvo, da ne bô nikdar čutilo pomanjkanja ali drugih težav. Dobre matice se izvale le v panjih, v katerih je vedno pravo razpoloženje. V dobrem razpoloženju mora biti tudi takrat, ko so matiĉnjaki že pokriti. Iz ljubezni, notranje potrebe in željno pričakovana mora priti mlada izvoljenka v sredino svojih čebel in ne po kruti sili čebelarje-

vi. Tako vzgojene matice iz prvovrstnih ljudstev, bodo zares dobre.

Tudi trotom je posvetiti največjo pozornost. Niso vsi trotje enakovredni in dobri. Tudi oni morajo izhajati iz najboljših prednikov, da se doseže novi prvovrsten zarod. Čebelarji veččaki so mnenja, da so matice in trotje izleženi po 2—3 letnih maticah boljši, kakor po prav mladih. Pri oplojenju je gledati, da se matice ne oplode po sorodnih trotih. Da nekateri čebelarji obrati vĉkljub vsej čebelarjevi skrbnosti nazadujejo, je pripisovati veliko temu vzroku. Ako bi se drugaĉe ne dalo pomagati, naj se kupi ali zamenja vsako leto nekaj panjev čebel pri kakem dobrem precej oddaljenem čebelarju. Dober učinek se opazi že v prvih letih.

Za vzrejanje trotov in matic moramo porablĉjati, kakor omenjeno, družine z najboljšimi v mnogo letih utrjenimi vrlinami. Ko se pripravi za rojenje in ima že nastavljene in pokrite matiĉnjake, mu odvzamemo staro matico, ki jo uporabimo kje drugje. Potem je paziti, da panj ne izroji, ker se veliko dobrih matic pri tem izgubi. V roju jih je teŹko vse najti in tudi roj sam jih nekaj hitro odstrani. Če je plemenjak vendarle izroĉil, razdelimo roj na toliko delov, kolikor najdemo matic in jih dene- mo z maticami vred v panjiĉke, kakor bo omenjeno pozneje. Kar je čebel odveĉ, jih vrnemo izroĉencu.

Matice, oziroma matiĉnjake porabimo na razliĉne naĉine. Ali jih damo v prašenje v majhne panjiĉke prašilnike, kar je najboljše, ali jih zamenjamo s starimi slabimi maticami, ali pa napravimo z njimi umetne roje samo s čebelami ali pa s čebelami in zalego iz veĉ panjev. Take roje delamo, ako se nikakor veĉ ne da zabraniti rojenja in tudi pokrite zalege ne moremo porabiti za okrepitev slabejših panjev.

Premoĉnim druŹinam vzamem po en sat z medom in po en ali veĉ satov s pokrito zrelo zalego z vsemi čebelami na njih, a brez matice in jih postavim na kozico, da se čebele napijejo medu. Z nekaterih ostalih satov dodam še čebele k onim

na kozici. Potem poiščem v panju, ki da matico, sat z zrelim matičnjakom in čebelami in ga tudi pustim, da se čebele nasrkajo medu. Ko so se vse čebele napile, denem sat z matičnjakom in s čebelami v nov panj z zaprtim žrelom, z ostalih satov pa omedem vse čebele v prazen zaboj in denem sate v naravnem redu k onemu v panju. Šele potem, ko so vsi sati v novem panju, se čebele iz zaboja spravi notri. Na ta način narejenemu roju že lahko drugi dan odprem žrelo. Prva dva dni ne pitati! Pregledam roj še-le v kakih 10 dneh. Ves uspeh odvisi velikokrat od tega, da ima roj prve dneve mir.

Matica iz zrelega matičnjaka se najlepše izleže in potem oprashi v prašilnikih. Najboljši so oni švicarskega sestava. Sestojte iz dveh delov: iz večjega ($\frac{4}{5}$), kjer je prostor za rojček ali vališče in iz manjšega dela ($\frac{1}{5}$), ki je pitalnik. Krov in spodnjica sta premakljiva. Spodnjica je izrezana v prilični velikosti enega kvadratnega decimetra in odprtina na notranji strani zaprta z mrežo. Na obeh koncih je prabit na spodnjico remelj, da ima zrak prost dostop pod dnom skozi mrežo v panj. Poleg tega je še na dnu pritrjena deščica, da se zraku lahko popolnoma zapre dostop v panj skozi mrežo. Manjši prostor za pitanje je čebelam dostopen po 5 mm visokim žrelu. V pitalnik se dene kandiran med in nanj položi remelj, da se čebele ne onesnažijo. Pokrov ima tudi v sredini zvrtno luknjo. Zaprta je s čepom, na katerega se pritrdi matičnjak. Na krov privijem majhne okvirčke ali še bolje samo letvice z majhnimi satnimi začetki. Zelo priporočljivo je, pritrditi okvirčke ali letvice na pokrov, da lažje sate, ko matico s čebelami porabim, pritrdim v navaden satnik, ki ga dam drugim čebelam v medišče. Ves panjček pokriva še zunanji pokrov. Med obema pokrovoma je malo prostora, da se lahko vmes dene kake slabe prevodnike toplote, kakor vata i. dr. Panjček naj bo za naše razmere, 21 cm dolg, 14 cm širok in 14 cm visok.

Prašilnik je treba dobro pripraviti,

razpoke in stike po dveh deskah z voskom ali smolo zaliti, pitalnik napolniti z medom, letvice z začetki pritrditi na notranji pokrov. Rojček si mora satje sam delati; damo mu torej le majhne satne začetke.

Ko so prašilniki tako opremljeni, jih obljudimo z mladimi čebelami najbolje iz panja, v katerem dobimo zrele matičnjake. V to svrhu vzamemo sat s pokrito zalego dobro s čebelami zaseden in ga postavimo na kozico. Tu ga pustimo, da se čebele dobro napijejo medu. Čebele morajo biti site. Ko so se dovolj napile, jih po potrebi pobrizgam z vodo; dima naj se ne rabi. Na to jih omedem s sata v prazen zabojček. Pri tem odlete stare čebele, ki niso uporabne za naš namen. Ko so se čebele zbrale v zaboju ali mirno vise na stenah, jih pozajmem v prašilnik in takoj zaprem ter dam zraku dostop vanj le skozi mrežo na dnu (tudi žrelo mora biti zaprto). Zrel matičnjak na čepu pritrjen se lahko takoj ali vsaj kmalu doda skozi odprtino na notranjem pokrovu.

Matičnjake izrezujem s prav tankim, ostrim, v vroči vodi razgretim nožem. Čepe pripravim že pred izrezavanjem matičnjakov. Na čep denem zadostno množino raztopljenega voska in pustim, da se strdi. Ko matičnjak izrežem iz sata, nad lučjo segrejem vosek na čepu in čep hitro poveznem na navpično držeč matičnjak in čakam, da se dobro prime čepa.

Da plemenjaka nimam predolgo odprtega, posebno ob slabem vremenu, in da lažje delam, si pripravim škatljo, napolnjeno s toplim žaganjem. V žaganje vdolbem s prstom luknjo in v nje denem zavitke iz svilenege mehkega papirja, da se žaganje ne prime matičnjakov. Sedaj lahko hitro izrežem potrebne matičnjake, jih vtaknem v luknjo oziroma v zavitke in papir še nad matičnjakom nalahko zavijem in vse skupaj še toplo odenem. Plemenjak se zapre in škatljo z matičnjaki odnesem v sobo, kjer matičnjake na že omenjeni način dodajem v prašilnike. Ko so dobili vsi matice, jih prenesem v temen kot v čebelnjak,

da se ne vznemirjajo. Odenem jih dobro in skrbim, da dobe dovolj zraka skozi mrežo na dnu.

Če se je matica izlegla, se prepričam s tem, ako potegnem iz pokrova čep previdno, da se matičnjak ne odtrga, ker ga čebele večkrat močno pritrdijo na pokrov. Prve dneve pustiu prašilnike popolnoma v miru. Šele drugi ali tretji dan na večer jih prenesem iz čebelnjaka na prosto v tišino, precej oddaljeno od čebelnjaka. Žrelo se odpre in odprtina na dnu zapre. Panjčiče dobro odenem in sploh pazim, da ne vpliva slabo na čebele ne solnce ne dež in ne mraz.

V kratkem času se matice izležejo, oplode in začnejo zalegati. Čez teden proti večeru jih pregledam. Privzdignem namreč pokrov, ga obrnem narobe in pred sabo imam lično malo stavbico in v satkih najbrže že opazim jajčeca. Ko so matice oplojene, jih je hitro pozabiti, da mala družinica ne izroji.

Namesto da bi pustil matice doma oploditi, jih lahko nesem h kakemu dobre-

mu, precej oddaljenemu čebelarju, da se zabrani oplojenje s sorodnimi troti. Želeti bi bilo, da bi čeb. društvo začelo razmisliti o plemenskih postajah in odberi plemenjakov za trote. Doseglo bi lahko lepe uspehe. Švicarji so prav ponosni na nje.

Nekaj matic je treba prihraniti za morebitne izmenjave ali dodajanje jeseni in spomladi. V ta namen napravim nekaj močnejših rojev, da jih je mogoče tudi prezimiti. V eksportnem panju ali polovičarju bi lahko prezimili 2 matice. Ko so začele matice v prašilnikih leči, naredim roje s samimi čebelami ali s čebelami in zrelo zalego.

Na opisani način narejeni roj se dene kolikor mogoče daleč od panja, iz katerega so se vzele čebele. Roju se dajo ali samo začetki ali pa celi umetni sati. V prvih 14 naj bo satje izdelano, sicer bi pital ob slabi paši.

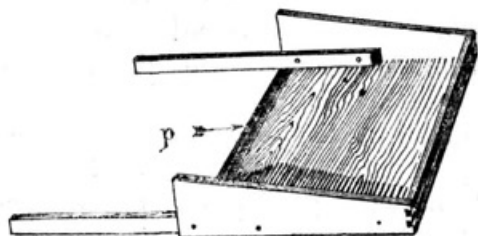
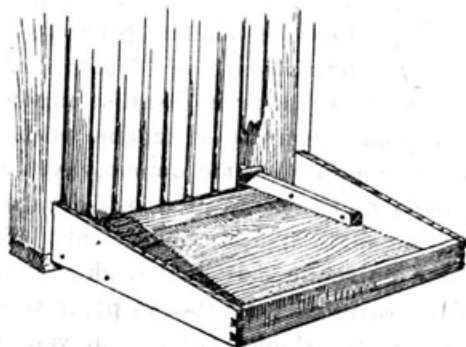
Pri vseh opisanih delih je važno, da so čebele site in v zadregi. V takem razpoloženju se z lahkoto dodajo matice in delajo umetni roji.

M. Zupan.

Potrebno orodje.

Sličici v današnji številki kažeta preprost lesen sipalnik za A. Ž. panj. To pripravo neizogibno potrebujemo takrat,

likah. V prejšnjih letih smo imeli pločevinaste sipalnike. Sedaj je pa pločevina tako draga, da bi priprava veljala najmanj

ko devamo roj v panj in ko odvezemamo med. Pa tudi sicer jako dobro služi pri pregledovanju panjev, da ne raztresamo po tleh mladice in pri raznih drugih pri-

50 K, ko bi jo kdo sploh hotel narediti. Ne preostaja torej drugega, nego da si pomagamo z lesom in domačim delom, zlasti ker je sipalnik, narejen tako kakor kažeta sliki, veliko bolj pripraven nego pločevinast in pa ker se lahko naredi doma brez posebnega truda in stroškov.

Prednosti njegove so sledeče: 1. Na panj se da pritrčiti hitro in tako čvrsto, da prav nič ne nagaja. Remeljna posežeta namreč na obeh straneh pod sprednjo železno palico in držita pripravo v vodravni legi, ne da bi kaj odnehala ali se sploh premaknila. Kakor hitro sipalnik pripnemo k panju, prav tako v trenutku ga zopet lahko iztaknemo. 2. Les je za naš namen neprimerno boljša tvarina nego mrzla kovina, zlasti zgodaj spomladi.

Sipalnik je spredaj znotraj 35 cm širok (kakor A. Ž. panj). Navzadaj se pa razširi do 45 ali celo do 50 cm. Dolžina znaša 40—50 cm. Sicer se lahko naredi še večji, a navedena velikost vobče zadostuje. Obe strani sta na sprednji strani, kjer se dotikati panjevih stranic, 10 do 15 cm široki, a se navzadaj zožujeta na

kake 4—5 cm. Ravno toliko široka je zadnja stranica. Remeljca sta prilično 35 cm dolga, 15 cm na globoko segata v tružico, kjer sta z vijaki pritrjena na obe stranici, 20 cm na dolgo pa molita na ven, da sežeta pod palico. Dobro je, da sta vkrivljena na obe strani za toliko, kolikor je sipalnik zadaj širji, nego spredaj, zato da se v panju pritisneta tesno k stranicama.

Sipalnik naj bo iz tankega lesa, da je lahek in ličen. Stranice naj bodo čez 1 cm debele. Za dno zadostuje 3—5 mm debela deska. Ob robu dna, tam kjer se dotika panjevega dna, pribijemo 1½ cm široko pločevino, ki sega po vsi dolžini za 7 mm čez rob dna. Z njo se zakrije morebitna reža med sipalnikom in panjevim dnom in s tem olajša čebelam prehod iz sipalnika v panj.

M. H u m e k.

Kako še obvarujemo satovje pred veščo.

K temu članku, objavljenemu v zadnji številki »Slov. Čeb.«, dovoljujem si pripomniti sledeče:

Tudi jaz ne žveplam satov, ampak jih takoj potem, ko jih iztrčam in jih čebele osnažijo, obesim v prazen panj in ga dobro zaprem, da se veščica ne more nikjer vanj vtihotapiti. Pri trčanju izleti v točilo vsak črvič, ki je bil skrit sredi satja v celicah. Če je spomladi hladno vreme, ostane res iztrčano satje brez molja. Toda ko se zrak ogreje in nastane stalno lepo vreme, vidijo se že sredi maja na tem satju tupatam s fino pajčevino preprežene posamezne celice. Odkod so prišle ličinke do satja?

V satih so ostala posamezna jajčeca čebelnega molja skrita v razpokah tako, da jih tudi hitro točenje ni moglo vreči ven. Vsled zadostne toplote so se izlegle iz njih ličinke in zapredle celice s pajčevino.

Ali naj sedaj skoro pred uporabo te sate žvepljam? Ne! In zakaj ne? Zato ne, ker bi satje smrdelo po žveplu in ker bi majčkinega črviča, ki se takoj zarije v svoj rov ko zapazi nevarnost, tudi z ževpla-

njem težko uničil. Poizkusil sem, a nisem vselej dosegel zaželjenega uspeha!

Pomagam si torej drugače!

Ob lepem, jasnem dnevu, opoldne, ko solnce najbolj pripeka, vzamem sat, vstopim se k zidu, od katerega se solnčni žarki odbijajo, potrkam s klinčkom pajčevine na celicah in obrnem sedaj sat proti solncu tako, da obsije dna celice. Tekom nekaj sekund vse ličinke izlezejo iz rovov in hitijo se skriti pred pekočim solncem. Nekatere padejo iz satja na tla, druge potegnem sam vun z ostrim klinčkom. Če satov ne uporabim takoj, jih čez 14 dni še enkrat pregledam in ako najdem katero celico prepreženo s pajčevino, ponovim čiščenje na solncu. Navadno pa zadostuje prvo.

Brez takega čiščenja sploh ne obešam spomladi nobenega sata čebelam v panj, ker tudi najboljše oko ne more na satu zapaziti rovov ravnokar izleženih ličink in bi se torej lahko zgodilo, da bi dobile čebele že z ličinkami zaležen sat v gnezdo, kjer bi te pozneje uničevale čebelne bube!

L a k m a y e r,

Prijatelj obnožine.

Ali poznate slaninarja?

Slaninar (*Dermestes lardarius*) je žuželka, ki pripada k plemenu kijašev (*clavicornia*) in sicer med rogokrilce ali hrošče peteročlene. Je bleščeče črn in ima na krilih rjavosiv nekaj nad 2 mm širok, prečni nas. na katrem so tupatam temne pike. Dolg je 7 mm, širok 4 mm. Njegove odrasle ličinke so 1 cm dolge, okrog 2 mm debele in imajo 11 temnorjavih zgornaj z dolgimi ščetnicami obraslih obročkov. Glavica ličinke je rjavava, zadek ima dva nazaj obrnena rožička. Spodaj je ličinka snežno bela in gola, nog ima 6. Pokrovke so rožene kakor pri vseh hroščih.

Ime »slaninar« je dobila ta žuželka, kar se samoobsebi razume, od prevelike liubezni do slanine, katero išče po shrambah in vanjo stavi tudi svojo zalego kakor čebelna vešča v satie.

Jaz ga že več let opazujem na cvetnem prahu v satii, ki ga hranim v zabojih. Ker nisem zalil obnožine z gostim, raztopljenim sladkorjem ali posul s soljo, je v nji slaninar napravil lukniice in zalegel jajčeca. Iz teh so se izvalile valjaste ličinke. Po večkratni levitvi se izpremene v breznožne bube, ki ležijo v trdih ovojkah

brez hrane, dokler se ne razpočijo in iz njih ne izlezejo razviti slaninarji. Ličinke se hranijo z obnožino, katero na površju razieda in naokoli po celicah razmažejo. Zabubijo se najrajši v celicah poleg satnikovih deščic. Če odpreš še negodno bubo s klinčkom, maže se kot gosta smola. Čebelam je ta nesnağa silno zoonrna in se kaj nerade lotijo snaženja takega satja, ki smrdi po ličinkah slaninarja. Sicer pa nobenemu ne svetujem, da bi sat s staro obnožino, četudi je prosta ličink slaninaria in na videz leva in zdrava, vkladal kakemu roju, ako je ni že jeseni zavaroval z medom, sladkorjem ali soljo pred skisanjem.

Lansko leto sem nalašč vložil tak sat sredi snezda močni čeb. družini, ker ni bilo obnožine v naravi. Obnožina je bila čista in čebele so jo vso uporabile, ali čeb. zalega se je usmradila (? ured.) na obeh sosednjih satih tako, da sem jo moral takoj odstraniti. Če pa dobijo čebele v naravi dovoli zdrave, sveže obnožine, razdrobijo tako staro obnožino in jo pomečejo iz panja.

Čemu jim pa napravljati nepotrebno delo?

L a k m a y e r.

Izvozna carina in čebelarški pridelki.

V Beogradu se pripravlja nova izvozna tarifa. To je prav, saj jo nutjno potrebujemo. Želeti bi bilo le, da se prikroji tako, da bi ne ovirala naše obrti in trgovine, ter pospeševala naše kmetijske panoge. Kar utegne čebelarje posebno zanimati glede te nove tarife, je to-le:

Namerava se popolnoma prepovedati izvoz čebelnega voska, kar je gotovo dobro z ozirom na domače potrebe in tudi z ozirom na previsoko ceno, ki se danes zahteva za ta pridelek. Vemo namreč dobro, da se v naši državi prideluje veliko premalo voska za domačo potrebo.

Drugače pa je z medom. Kakor slišim, nameravajo dovoliti izvoz medu proti izvozni carini 2 dinarjev na kg. Ako je to res, vidim v tej postavki velik pogrešek na škodo naše čebeloreje. Za med doma nimamo posebno velike uporabe, in ga že od nekdanj mnogo izvažamo, celo ob času, ko se je pri nas v velikih množinah izdelovalo medeno pecivo, ki ga pa dandanes skoro do cela nadomešča sladkorno pecivo. Kot zdravilo se med pri nas ne uporablja v taki meri kakor bi bilo potrebno, ker ga ljudstvo kot zdravilo premalo pozna in premalo ceni. Kot sladilo za kavo,

čaj itd. ne pride toliko v poštev, ker mu je sedaj cena previsoka, in njeга uporaba ni tako priročna kakor sladkor in pa ker tega nismo vajeni.

Letos se obeta v naši državi zadostna produkcija sladkorja. Ker ga bo dobiti v poljubnih množinah (?) in po zmernih cenah (?), je naravna posledica, da bode cena medu v letošnjem letu izdatno padla. Pričakuje se letos precešen pridelek medu. Kakor zgoraj omenjeno, v domači državi nimamo pričakovali posebno velikega povpraševanja po tem pridelku, izvoz na bođe vsled carine, ako se obdači z 2 dinarji na kg, nemočoč. Pri uvozni carini moramo plačati dinar v zlatu t. j. 8 K za dinar, pri izvozu pa se baje pobira do sedaj carina le 4 K za dinar. Ni pa izključeno, da se bode zanašreč določila izvozna carina v zlati valuti, kar bi znašalo 2 krat 8 K to ie 16 K za kg. To ie na tako visoka postavka, da ie po moji sodbi vsak izvoz popolnoma nemočoč. Še s carino 8 K bi se

izvoz silno oviral, če že ne popolnoma preprečil. Ako pa za med nimamo izvoza, bo blago zaostajalo, cene bodo prenizke in čebelarstvo, ki se ie ravno nekoliko poživilo, bo propadlo še bolj nego do najnovejšega časa.

Pa še nekaj! Pred par tedni sem čital v tržaškem »Piccolo« med gosnodarskimi vestmi, da ie italijanska vlada dovolila carine prost izvoz medu iz Italije. Italija ie že sama na sebi našemu čebelarstvu nevaren konkurent, ker lahko izvažaa svoj med v Avstrijo, Galicijo in Nemčijo, ker ima preko Trbiža veliko krajšo in cenejšo pot kakor jo imamo mi. In sedaj še brez carine!

Še enkrat povdarjam, da ie po mojem mneniu vsak izvoz medu iz naše države nemočoč, ako se vnelie tako visoka izvozna carina in da bi bil to najhujši udarec našemu čebelarstvu. Še ie čas, da se ta namera prepreči. Čebelarji, pravočasno na noge!
K.

Dopis iz dežele.

Ob neki priliki se ie urednik pritoževal da mu manjka gradiva za »Slov. Čebelarja« ter da pride na 1000 članov komaj dober sotrudnik, ljudie božii, ali ni to stvarota za nas Slovence, ki nam praviio, da smo kulturno prvi v Jugoslaviii? Toda bodi temu tako ali tako deistvo ie, da se za naše glasilo veliko premalo hrišamo in da ie rajši zabavliamo nešo da bi popriieili in pomagali premagati sedanjo vsestransko krizo.

Vsled voine popolnoma omaiana organizacija slovenskih čebelarjev ie došla s tem na rob razpada, to se pravi, kmalu bodo izginili v morju brezbriznosti še ti trije dopisniki in ostal bo samo urednik s kupom papirja. Ali veste, cenjeni, kaj se pravi organizacija? Po mojem skromnem mnenju ie to skupina ljudi z enakimi interesi, kateri so dolžni se medsebojno pod-

pirati v bratski vzajemnosti. In kakšne interese ima čebelar?

1. Da napreduje v svoji stroki času in razmeram primerno.

2. Da mu ie dana možnost si nabaviti svoje potrebšćine za obrat kolikor mogoče pod ugodnimi pogoii.

3. Da ie v stanu spraviti svoj pridelek, pošteni in dobri pridelek, istotako v pošteni denar in kar ie glavno

4. da mu ie dana možnost potom predavani in sestankov se v svoji stroki vsestransko izobraževati.

Oglejmo si sedaj vse te točke in razmere pri nas!

Napredovanje! Ne rečem, volja ie, a moči ie malo. Seve ie tu vojna napravila svoje, toda upajmo!

Nabava potrebšćin! Hm, tu lahko jaz zapojem lepo pesem. Slušajte! Lansko le-

to jeseni, oktobra je bilo, ko sem se začel zanimati za nujno potrebne panje za prihodnje leto. Mislil sem: do nekako meseca marca jih bom imel, cela dva meseca bo čas barvati, karbolizirati in sploh pripraviti panji po vseh čebelarških pravilih. Pisal sem torej na vse p. n. mizarje, ki so mi bili znani deloma osebno, deloma iz strokovnega glasila. Dobil sem dva odgovora in sicer eden negativen, drugi, no, kolikor toliko. Drugi mi sploh niso odgovorili. Poprijel sem se torej edinega, iz Maribora, ter odjadral tja. Po daljšem poga'anju z dotičnim mizarjem sem sklenil pogodbo, in sicer za 16 A. Ž. po 110 K do 1. marca 1920. Cele zimske mesece sem si predstavljajal lepe A. Ž., jih v duhu slikal z različnimi rožami ter jim že natanko določil prostor v čebelnjaku. Pride 1. marec, toda panjev ni. Na moje pismeno vprašanje sem dobil tolažbo v obliki nebroj srečnih in nesrečnih izgovorov in obvestilo, da panji še niti v delu niso.

Toda čemu toliko besed? Kratkotomalo 2. maja sem dobil 1 roj, 4 kg težak. Moral je v star dunajski panj. Nekaj dni pozneje sem se odpeljal po panje ter prišel še ravno pravočasno, da sem preprečil izgubo onih 1500 K, katere sem plačal naprej. Danes sem brez panjev. Tako izgleda možnost, si nabaviti nove panje v Sloveniji. Vprašam, ali res ni mogoče, da bi se ustanovilo pri nas podjetje, ki bi se na solidni podlagi pečalo z nabavo čebelarških potrebščin, osobito novih dobrih panjev? Kje so oni načrti, katere smo brali, v nekaj številkah lanskega »Čebelarja«? Vsa kaj sovražni Nemce in sicer po pravici, toda v tem oziru se pač lahko učimo od njih.

Predlagam torej za prihodnje leto (za tekoče je že prepozno), da čebelarško društvo pozove vse člane na naročbo novih panjev in drugih potrebščin za prihodnje leto ter sklene pogodbo z eno ali dru-

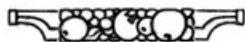
go tvrdko za dobavo teh potrebščin. Prepričan sem, da bo presežalo število panjev 1000. Seveda bo treba plačati panje vsaj 50 odstotkov naprej, drugo ob prevzemu. V tem slučaju pa bi bili člani vsaj sigurni in bi se jim ne godilo tako kot letos meni in menda še marsikomu drugemu. Ako pa to ne bi bilo mogoče, moramo pač na žalost iti v inozemstvo ter vplivati na vlado, da dovoli uvoz carine prost vsaj toliko časa, dokler se ne ustanovi v Jugoslaviji primerna tvrdka.

Glede prodaje medu je istotako žalostna. Opomnim le, da sem se baš danes (10. ma'njika) informiral glede cene medu pri enem izmed največjih trgovcev. Odgovor je bil: nakup iztočenega medu 30—35 kron. On ga pa prodaja po 50—60 kron. Kaj sledi iz tega? Ker ni nobene sile, katera bi preprečila vsaj deloma izkoriščanje po trgovcih, delajo to oni nemoteno. Kako to, da smo plačali lani moko po 3 K, mast po 30—40 K, olje po 30 K itd., panji A. Ž. po 100 K? Letos moka 15—20 K, mast 50—70 K, olje po 100—110 K in novi A. Ž. panji 400—600 K — in kako to, da smo lani prodajali med po 30—40 K in letos ga naj tudi? Ali ne bi bilo mogoče ustanoviti odsek društva, kateri bi se pečal z nakupom in prodajo pridelka svojih članov in to na poštenu način? S tem pripravimo trgovce, kar se tiče naših pridelkov, na pravo pot, to je največ 30 odstotkov dobička, ne pa 100 odstotkov. Seveda je treba tu skupnosti med nami jugoslovanskimi čebelarji, torej Srbi, Hrvati in Slovenci.

K zadnji točki nimam veliko pripomniti, kolikor toliko gre že še, a vojna brezbriznost še tudi ni izginila.

Pozivljam vse p. n. tovariše, stare in mlade, zdramite se, ker misel rodi misel in le če bo ob dobri volji tudi potrebna moč, bodemo lahko držali korak z drugimi narodi.

A. Polič.

Katastrofa v Litiji.

Čebelarje v Litiji in okolici je zadela koncem junija t. l. velika nesreča po krivdi in brezbriznosti tamkajšnje topilnice. V tej topilnici so skozi dva tedna žgali neko svinčeno rudo. Vso okolico so pokrili strupeni plini, ki so se noč in dan valili iz tovarniških dimnikov. V neposredni bližini tovarne se nahaja veliko lip, ki so bile ravno takrat v najlepšem cvetju. Umevno je, da so jih obletavale čebele iz vse okolice in se zastrupljale najbrže z arzenikom, ki se je vsedel po rastlinah. Veliko čebel je poginilo že na lipah, tako da je bilo pod drevjem kar posuto z njimi. Kar jih je na prišlo domov, so poginile pozneje ip ob enem zastrupile vso odkrito zalego, ker so nosile zastrupljen med in obnožino. Zastrupljene čebele so prihajale posebno ponoči v velikih množinah iz panjev in ostajale na tleh pred čebelnjakom. Ko je posijalo solnce, so se hotele dvigniti, a vsled slabosti se jim to ni posrečilo, ampak so se razlezele na vse strani in tekom dne žalostno poginile. To se je ponavljalo vsak dan tako dolgo, da so bili panji — prazni. Panji so deloma popolnoma izmrli ali pa tako do skrajnosti oslabei, da je izključeno, da bi si opomogli. Najhujše je to, da je tudi vsa odkrita zalega poginila. V mnogih panjih je najti skozi vso dobo samo jajčeca in nekaj stare pokrite zalege. Takoj, ko se iz jajčec zležejo ličinke in dobe prvo hrano, se zastrupijo in poginejo. Najbolj prizadeti in popolnoma pokončani so roji. V neposredni bližini Litije so čebelnjaki prazni. V oddaljenosti pol do 1 ure so

pa tako oslabljeni, da se bo dalo rešiti le nekaj malega. Strupeni plini so segli globoko v hribe proti štangi in tudi tam povzročili veliko škode, ko so brale čebele kostanj.

Natančna preiskava je dognala, da ni najti nikjer nobenega sledu o kakih doslej znani čebelni boleznih. Ker so bile čebele do dneva, ko so začeli žgati omenjeno rudo, popolnoma zdrave, panji dolbkoma polni medu (kar se še sedaj lahko dokaže pri rojih, ki imajo polne panje satja); ker je natančno znano, kateri dan se je začela žgati dotična ruda, in da ker so se take nesreče prigodile že večkrat prej, ni nobenega dvoma, da so katastrofo povzročili strupeni plini iz topilnice.

Zadnja taka nesreča je zadela litijske čebelarje pred 10 leti. Od takrat so žgali te vrste rudo le pozimi. Kakšen zli duh je napotil tovarniško vodstvo, da je letos opustilo prejšnjo prakso, nam ni znano. Vsekako je pa to nečuvvena brezbriznost in omalovaževanje čebelarstva, ker je tovarniško vodstvo dobro vedelo, kaj se bo zgodilo in so vsi čebelarji že vnaprej s strahom pričakovali nesreče, ko so doznali, da se namerava žgati dotična ruda.

Po našem mnenju je tovarna odgovorna za vso škodo, ki je nastala po njeni krivdi. Skrajni čas bi bil, da merodajna oblast enkrat za vselej naredi konec takemu postopanju, zlasti ker se tudi pri živini in na poljskih pridelkih kaže škodljiv vpliv strupenih plinov.

M. H.

Čebelarske opazovalnice.

Maj je bil letos prvi mesec, ko so vse opazovalnice poročale, da so čebele več donesle, kakor porabile. Drugače tudi ni bilo mogoče. Bilo je skoraj povsod ugodno vreme in cvetja v obilici. V začetku meseca je cvetel divji kostanj, v sredi

je pričela robinija (akacija) in proti koncu je zadehtela velikolista lipa. Travniki so bili posuti s cvetjem. Največ pa je izdalo iglato drevje, ki je letos zgodaj in široko odprlo svoje medene vire. Večina je bila z donosom zadovoljna. Najslabše je od-

Mesečni pregled za maj 1920.

Kraj	Panj je na teži						Prebitek	Poraba	Panj nane- sel največ	Dne	Temperatura			Izletnih dni	Dnevi						
	pridobil dkg			izgubil dkg							dkg	naivšja	najnižja		srednja mesečna	z dežjem	s snegom	s solncem			z vetrom
	mesečna tretjina																	0	1/2	celi	
	1	2	3	1	2	3															
Ljubljana	215	135	170	33	55	10	435	—	55	2.	+31	+2	+20	30	6	—	3	6	22	10	
Vič pri Ljubljani .	15	205	230	—	—	—	450	—	60	17.	+40	+3	+20·6	28	9	—	2	4	25	12	
Selo pri Žirovnici .	—	—	390	—	—	79	311	—	100	29.	+34	+14	—	30	10	—	4	17	10	29	
Jesenice (Gorenjsko)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+31	+4	+17·9	29	11	—	6	3	22	28	
Krtina pri Dobu . .	150	740	410	60	70	60	1210	—	240	17.	+30	—1	+16	30	17	—	4	5	22	20	
Sv. Gregor pri Ort- neku	466	724	445	222	270	234	898	—	130	4.	+28	+4	+16·3	31	10	—	3	6	22	21	
Formin pri Ptuju .	390	420	10	170	120	210	50	—	70	7.	+26	+7	—	30	5	—	1	7	20	16	
Okljukova gora pri Sromljah	270	679	526	103	52	57	1254	—	84	17.	+24	+15	+19	27	3	—	6	3	22	19	
Dolenja vas pri Cer- nici	265 180	810 605	1040 425	85 15	20 30	20 140	1990 965	— —	250 160	20. 21.	+27 +27	+3 +3	+14·9 +14·9	30 30	9 9	— —	3 3	6 6	22 22	31 31	
Mokronog	—	1660	980	—	615	380	730	—	280	18.	—	—	—	20	5	—	—	—	—	—	

nesla Ljubljana z okolico in gornja savska dolina. — Rojenie na ni povsod tako izpadlo kakor smo si želeli. Najboljše se to vidi iz sledečih donisov:

Vič pri Ljubliani. Čebele se kljub srednjedobri naši niso primerno razvijale. Dne 14. maja je pričela mediti smreka, ki jo je na takoi prvo noč opral dež. Dne 24. maja je večina naših čebelariev preneljala panjove pod Krim, kjer je zelo izdatno medila jelka.

Selo pri Žirovnici. Vsled viharja in slane pi bilo od 4. do 12. nikake naše. Nekateri plemeniki so rojili, ne da bi matica zalegla na novo izdelano satie. Roje so imeli na le oni, ki so prihranili kai medu za špekulativno pitanje. Drugi pridejo šele v juniju na vrsto.

Jesenice (Gorenjsko). Ker je bila prva polovica zelo vetrovna, sta sadno drevie in divji kostani odcvetela brez koristi. Šele v drugi polovici je bilo nekoliko boljše na travniških cvetlicah. Dne 13. maja so čebele začele preganяти trote. Rojev nismo imeli do konca meseca.

Krtina pri Dobu. Nekateri čebelarji naše okolice, ki so imeli dobre pašne razmere (nomladansko resiel), se zelo pohvalijo. Čebele so jim vse porojile. Pri nas naša ni bila taka, kakor bi morala biti. Zato so čebele slabo rojile. Mnoge so samo prelegle matice. Dne 28. maja so splošno vsi panji začeli preganjati trote.

Sv. Gregor pri Ortneku. Rojenje je bilo bolj slabo, dasiravno je bilo

vreme ugodno in panji polni. Trije panji: ki so imeli lanske matice, so te pomorili in rojili s pevko.

Formin pri Ptuiju. Čebelna ljudstva so bila močna, vendar so zelo odlašala z rojeniem ali pa sploh niso rojila. Dva čebelaria nista dobila nobenega roja. Jaz sem jih imel samo pet. Moščoč, da je temu vzrok visoko sadno drevje, ki ves dan obsenčuje čebelniak.

Okliukova gora pri Sromliah. Čebelice so bile zelo živahne, samo veliko jih je obolelo in pomrlo na »nosmi«. — Soseđi, ki čebelarijo v kranjčih, so imeli mnogo rojev.

Dolenja vas pri Cerknici. Letos sem opazil posebno mnogo rojatih čebel. To na ni bolezen, temveč to so grudice cvetneša prahu, ki so ga dobile čebele na posebnih rastlinah, ki jih imenujemo kukavice ali orbideje. — Imam dva opazovalna panja z 8 okvirji, ameriškanskega sistema. Prvi panj stoj ves dan v senci in spada k mojim najboljšim medariem in že sedem let ni rojil. Drugi je na holi solnčnem prostoru in je plemenjak srednje kakovosti.

Mokronog. Čebele so bile sredi maja na vrhuncu razvoja. Prvi roi je bil 30. aprila. S 25. majem se je rojenje končalo. — Paša je bila izredno ugodna. Dne 25. maja sem trčal in dobil iz 13 žnidaršičev 130 kg medu samo iz medišč. V vsakem panju pa sem pustil še 2 ali 3 satie nedotaknjene.

Jos. Verbič.

Listek.

Čebelarji v Ljubočah.

VII.

Bilo je opoldne sredi maja lepega solnčnega dne. Pri Smodinovih so južinali. Jan-ko je ravno zajel z žlico zelja v skledi in nesel k ustom, ko naenkrat plane sosedov Jurček v hišo in zakriči iz polnih, zdravih pljuč:

»Janko, čebele rojijo!«

Janku pade žlica iz roke, skoči izza mize, prevrne stol, v veži se zaleti v deklo špelo, ki je nesla skledo soka, da je kar stran odletela in je sok pljusnil na tla, spodtakne se ob vežni prag in telebne na tla. Ali ni imel časa misliti na hlače, ki so mu pri tem počile, hipoma se pobere in drvi k čebelnjaku. Polovica roja je bila

že zunaj. Nekaj časa so čebele krožile v zraku, slednjic so se utrujene jele usedati na spodnjo vejo bližnje hruške. — Jankov prvi roj! Kako se ga je veselil in nestrpnno pričakoval! Samo kako ga sedaj spraviti v panj? Da bi se kar sam tega dela lotil, ne da bi bil prej videl, kako se opravlja, tega si ni upal. Hitel je torej za svet vprašat Toniča.

Tonič je bil že pojužinal, sedel je pred čebelnjakom in prižigal pipo.

»Roj imam!« vzklikne Janko, ko zagleda Toniča. »Kako naj ga ogrebem.«

»To je lahka reč! Vzemi en prazen panj izmed tistih, katere sem ti naredil, osnaži ga, če bi bila notri morda kaka pajčevina ali prah, zamaši žrelo s papirjem ali travo in ga potisni pod roj. Potem udari ob vejo s pestjo, da pade roj noter in položi panj na stol blizu veje, kjer je roj visel, da se vse čebele v niem zbero. Pusti ga potem do večera lepo pod hruško v senci. Zvečer panj zapri in potem ko si mu odprl žrelo, ga postavi v čebelnjak na polico, kjer bo potem tudi stalno ležal.«

»Hvala, bom že!« se zahvali Janko, teče domov in naredi po Toničevem navodilu. Dobi sicer nekaj žel v roko, pa za to se ne meni dosti. saj ima kmetska roka od dela trdo kožo. Toda ena sitnica se mu zakadi v nos in ga piči ravno na njegov konec. Ali v svoji čebelarški gorečnosti Janko nič ne vidi, nič ne čuti, nač pa prične kihati in s tem čebele razdraži, da mora iskati pred njimi zavetja v hiši.

»Ali so te? Janko?« vpraša sočutno mati. »Vidiš, saj sem ti rekla, da pusti čebele Miholu in Toniču, da niso zate, pa si nisi dal dopovedati?«

»Eh, kaj, če me katera piči, zaradi tega ne bom umrl. G. župnik je celo rekel, da je čebelni pik najboljšo zdravilo zoper trganje,« tolaži mamo Janko.

Ali Jankov nos ni bil tako neobčutljiv kot njegova roka, in ker ga je še tiščal z roko, je pričel čudovito hitro rasti in kmalu je bil dvakrat tako velik kakor oni, ki je prej lepšal njegov obraz.

Pastir se je poredno muzal, dekla špe-

la pa očitno smejala in nagajala Janku, bržkone v osvečo zaradi razlitega soka.

»Čemu ti bo ta kumara? Pojdi jo brž pokazat Miholovi Metki!« je dejala.

»Pusti pri miru mojo kumaro pa skrbi rajši za svojo bučo, da ne bo prazna!« jo je nejevoljno zavrnil Janko.

Ker ga je pa le začelo skrbeti, šel je vprašat Toniča za svet, kaj naj naredi, da bi mu nos hitreje splahnil. Zakaj petek je, kaj bo v nedeljo?!

Liza je prišla ravnokar po koš trave, ki jo je bila zjutraj našela pred čebelnjakom.

»O, o!« se začudi, »kakšen nos pa imaš? Ali te je čebela pičila? Zakaj pa ga nisi koj vtaknil v mrzlo vodo.«

»To pa ti naredi, da ga ne boš vtikala, kamor ga ni treba!« jo je zavrnil brat in obrnjen proti Janku, je svetoval:

»Vidiš, ti dobri Janko, zapomni si, kadar te čebela piči, takoj izderi želo iz rane, sicer se ves strup izcedi v kri. Potem si namaži rano s slino, da ne pride noter zrak. Ako pa imaš pri roki mrzlo vodo, zajemaj jo po periščih in hladí si ž njo pekočo rano toliko časa, dokler je vroča. Vsaka toplota pospešuje otekanje rane. Namesto vode je tudi dobra mrzla prst, posebno pa ilovica. Sicer se boš tega strupa kmalu privadil, da ti rana po piku soloh ne bo otekala. Če bi na le, potem si kuvi čebelarstvo kavo, s katero si zavaruješ obraz proti čebelam. Mene se niti ne dotaknejo več!«

»Seveda ne,« vftakne se vmes Liza »zato ker jim na deset korakov smrdiš po tobaku!«

»Samo tebi smrdim, Liza, kadar imaš name piko, čebelam dišim, in zato me ne pikajo! Sedaj pa, Janko, pojdi pogledat, če so se že čebele pomirile in po nepotrebem jih ne draži!«

Ko je prišel Janko domov, je skakal po veži pastir, enkrat po eni, pa zopet po obeh nogah, kakor bi bil znorel.

»Au, au,« je vzdihoval. »Au, au, kako to boli! Oh te preklicane mrcine!«

»Kaj pa ti je?«

»Čebele so me opikale!«

»Kaj pa imaš ti opraviti pri čebelah?« ga izprašuje Janko.

»E, dražil jih je,« je dejala Špela, »s šibico je drezal v panj, pa še žvižgal zraven!«

»Prav ti je! Zakaj pa ne pustiš živali pri miru? Kam pa so te?« vpraša Janko.

»Au, au, ena za uho, ena pod oko, tri na vrat, dve pa na lice! Au, kako to boli!« jadikuje pastir.

»Pokaži, da ti izderem žela, potem pojdi k potoku, da si rane ohladiš z vodo,« veli mu Janko.

Zvečer je bilo pri Smodinovih res veselo. Pastir je škilil z enim očesom, Janko pa gledal čez otekli nos navzgor, kakor krt, kadar zapusti rov in se prikaže iz prsti.

Mama je tolažila bolnika, Špela se je norčevala. Pa da se je veselje še povečalo, je prišel v hišo Mihol z Metko.

»Da bi te,« je dejal Mihol, »kakšen pa si, Janko? Ali si prejel čebelarski krst? Ali te kaj zelo boli?«

»Ne boli več, ali nos je pa res težak kot klada!«

»I zakaj si se pa pustil ravno v nos pičiti?« smeje se poredno Metka.

»Ali sem ji mogel povedati, da je nos moj, ne pa njen?«

»Nič ne de, Janko,« se vtakne vmes Špela »preden se boš ženil, bo nos že zdrav!«

»Kaj neki čenčaš, Špela!« svari mati dekle.

»Bo že bolje! Le pusti ga lepo pri miru! Jutri bo pričel splahovati, v nedeljo se mu bo malo poznalo. Pa če bi tudi ne, na prižnico ne pojdeš, da bi te ljudje občudovali!« tolažil je zopet Mihol Janka, ki je kihnil trikrat zaporedoma.

»No vidiš, da je res!« smejala se je Metka.

»Prišel sem ti povedat, Janko, da smo v nedeljo povabljeni h g. župniku, kakor

nam je že meseca marca obljubil. Počakali ga bomo po litanijah pri cerkvi. Sedaj grem povedat še Toniču, ti se pa kmalu pozdravi! Z Bogom, mati!«

VIII.

Župnikov čebeljak ima goste, Mihol z vivčkom v ustih sedi ne stolu in kadi tobak. Tonič je naslonjen na mizo, Janko in Metka stojita ob straneh župnika, ki je ravnokar odprl panj čisto nalahkoma, da se čebele niso vznemirile. Odmaknil je ločilno deščico proti praznemu stranskemu medišču in potem razmaknil satnike v vališču. Čebele so sedeje mirno na satih, niti ena ni odletela. Potem je vzdignil srednji sat, ga odnesel k oknu in obesil v kozico, ki je stala na mali mizici poleg okna.

»Torej pojdiva sedaj bliže, Janko in tudi ti Metka, in si dobro oglejta čebele, zalego in morda zagledamo tudi matico. Slučajno se nahaja na tem satu vse, kar mora biti, razen matičnjakov. Sredi sata vidita zaprto zalego s temnimi rjavimi pokrovci. Ta je godna, t. j. iz te se še danes in jutri izležejo čebelice. Le poglejta tukaj, ali vidita, kako si čebelica odpira z grizali celico? Že leze ven. Bledo sivkasta je revica in slabotna, pa bo kmalu bolj krepka, ali vidita, kako jej ena izmed pestunjev ponuja z rilčkom hrano? Janko, koliko je stara ta živalica?«

»Mislim da 21 dni,« odgovarja Janko.

»Da! od tega dne, kar je matica zastavila v celico jajčece, je danes 21 dni! — Pa opazujmo dalje. Okrog te zrele zalege vidite celice zaprte z bolj rumenimi, dalje z bolj belimi pokrovci, to je mlajša in najmlajša zalega. Okrog teh so najstarejši črvi, ki se kmalu zabubijo, ker bodo že sedem dni stari. Tukaj pa vidita jajčeca, ena stojijo navpično, te je zlegla matica danes in zato jo bomo kmalu našli, druga slonijo, ta so zležena včeraj, ona pa, ki že ležijo na dnu celic, je zlegla predvčeršnjem. Iz teh se bodo jutri izlegli črviči, katere bodo čebele zalile z redko hrano.«

Društvene vesti.

Občni zbor čebelarškega društva za Slovensko Stajersko se je vršil 29. junija 1920 ob 2. uri popoldne v celjskem Narodnem domu. Udeležba je bila prav povoljna; saj so bile z malo izjemami zastopane skoraj vse podružnice slovenskega Stajerja, kojih odposlanec predsednik g. Ludovik Černej prav pristrčno pozdravi ter otvori točno ob 2. uri popoldne občni zbor. Najprej poroča sam o delovanju društva v minulemu letu; nato razpravlja blagajnik g. Mirnik podrobno o društvenem stanju. Društvo ima nad 6000 kron čistega dobička. Gosp. predsednik kakor tudi vsi zbrani se poročevalcu za natančno poročilo prav iskreno zahvalijo. — V prirejenih predavanjih v minulemu letu poročata podrobno gg. Jurančič in Pečar. Pri tej priliki omeni g. Jurančič sledeče. Ker so čebelarji ob priliki čebelarskih shodov najbolj sprejemljivi za pristop k čebelarskim podružnicam, naj bi čebelarsko društvo v Ljubljani sprejemalo člane vse leto. Obenem predlaga g. Jurančič nastopno resolucijo, ki jo zbrani soglasno pritrdijo: »Dne 29. junija 1920 na občnem zboru v Celju zbrani čebelarji prosijo Čebelarsko društvo za Slovenijo v Ljubljani naj z vso energijo deluje pri vladi, da sigurno zagotovi gotovo množino sladkorja, kateri pa se naj hrani ter pravočasno podeljuje v prvi vrsti onim čebelarjem po toči poškodovanih krajev, ker so ravno na vsak način v nevarnosti, da izgubijo trenutno vse čebele.« Nadalje se predlaga, da se čebelarsko društvo za Slov. Stajer razpusti ter spremeni v pokrajinsko zvezo; kar se soglasno sprejme. Nato so se takoj izvršile volitve, ki so imele sledeči uspeh. **Predsednik:** Ludovik Černej, šol. nadz.; **blagajnik:** Anton Mirnik, poštni načelnik; **tajnik:** Srebernič Fran, učitelj — vsi trije v Celju. **Odborniki:** a) ožji odbor: Stampfe, Pečar, Kosi; b) širji odbor: Pikel Andrej, Ledinek, Terčak, Lukman, Žgon in Kladman Zmagoslav. **Pregledovalca računov** sicer za že preteklo leto in za 1920: Žgajnar in Sivka. — Vse volitve so se izvršile soglasno po vzkliku. — Kot odbornike v osrednje društvo pošlje pokrajinska zveza gg. Černej, Stampfl, Jurančič, Ledinek in Mirnik. Pokrajinska zveza šteje sedaj 22 podružnic z 879 člani. — **Predlogi:** »Društveno glasilo »Slovenski Čebelar« naj se pravočasno tiska ter redno razpošilja. Splošno se je slišala pritožba, da mnogi — celo društveniki — sploh ne dobivajo lista. — 1. Člani naj se sprejemajo celo leto (Jurančič). — 2. Prirejajo naj se na proš-

nje podružnic poučna predavanja in tudi tečaji. — Sprejeto. — 3. Škodljive srakoperje naj se veano in povsod pokončuje. (Središče). — 4. Dohodninski davek iz čebeloreje naj se črta (Pikel). — 5. Osrednje društvo naj prevzame zavarovanje čebel ter založi vse čebelarske potrebščine, če možno tudi s podružnicami. — Gosp. predsednik Černej zaključil nato zborovanje, zahvaljujoč se vsem za živahne debate. Nekateri udeleženci smo se podali še potem na njegov dom ter si ogledali njegovo vzorno čebelarstvo, zlasti nove A.-Ž. panje, v katerih je vse leseno, da celo matična rešetka.

Ustanovitev podružnice slovenskega čebelarskega društva za marenberški okraj s sedežem v Marenbergu. — Tukaj se je vršil v nedeljo dne 21. marca t. l. ustanovni shod čebelarske podružnice. Sklicatelj gospod Ivan Bonač iz Marenberga je otvoril zborovanje, pozdravil navzoče čebelarje in nakratko pojasnil pomen sestanka. Predlagal je, da si ustanovimo za napredek čebelarstva tako potrebno čebelarsko podružnico. — Nato je pristopilo 29 udov; vplačali so vsakteri članarino 24 K za leto 1920. — Izvolil se je sledeči odbor: **Načelnik:** Ivan Bonač v Marenbergu. **Namestnik:** Ivan Robič v Vuhredu, **tajnik** in **blagajnik:** Franc Podgoršek v Marenbergu. **Odborniki:** Josip Golob v Vuženici, Franc Kozjak v Sp. Vižengi, Iv. Lederhas v Vuhredu, Franc Nachberger na Muti in Alojz Osrajnik v Sv. Vidu.

Poročilo o ustanovitvi podružnice čebelarskega društva za Slovenijo za Sevnico in okolico. Dne 25. aprila 1920 se je zbralo v šoli v Sevnici iz raznih vasi sodnega okraja sevnškega in bližnje kranjske okolice krog 30 čebelarjev. Alojzij Žigon je govoril o vzrokih nazadovanja čebeloreje in o načinu, kako bi se lahko dvignila tako, da bo zraven veselja tudi v korist čebelarjem in tudi splošnosti. — Opazilo se je, da vlada med čebelarji, kolikor jih je še v tej okolici, velika želja po pouku in da so vsi že premišljali o tem, da treba spremeniti marsikaj v načinu negovanja čebelic. Predavatelj je pojasnil A. Ž. panj in njegov veliki pomen za uspešno čebelarenje na med. — Smola je hotela, da so ta dan oznanili, da so shodi prepovedani ter je precej čebelarjev izostalo, misleč, da velja to tudi za nje. Izostali oziroma zamudili so tudi čebelarji iz Planine pod vodstvom stare korenine čebelarja g. Pušnika, župana v Golobinjeku. — Priglasilo se je vsled tega le 17 članov. Vse-

eno smo ustanovili podružnico, izvolili odbor in upamo, da bode tekom tega leta postala podružnica precej močna po članih in da se bomo tudi pridno pripravljali, da zopet vzpostavimo podrte čebelnjake, v katerih bodo stali tudi ponosni žnideršičevi panji. Posebno dobro bi pa bilo, da bi se kaj kmalu organiziralo od osrednjega društva izdelovanje panjev v večjem številu in uredila založa vseh potrebsčin. Res je vse drago, toda ako se mora še vse okrog iskati, stane še več in čas se izgubi. — Upajmo na boljše!

Strokovno predavanje pri čebelarški podružnici velikolaški. Dne 2. maja t. l. je bilo čebelarško predavanje velikolaške čebelarške podružnice, in sicer dopoldne pri g. Janezu Zabukovcu na Mali Slevici, popoldne pri podružničnem predsedniku Antonu Žužku na Jakičevem. Obakrat je predaval nadučitelj v Mostah pri Ljubljani, g. Julij Slapšak, kateri se je v obeh slučajih izkazal pravega veščaka in strokovnjaka v čebelarstvu. Udeležba je bila na Mali Slevici kljub dobri volji čebelarjev bolj maloštevilna, zato pa je bila ona na Jakičevem bolj živahna in ni manjkalo strokovnih debat. — Da je bila udeležba na Mali Slevici bolj pičla, se mora zapisati na rovaš železničarskemu štrajku, ker se radi nje ga ni mogel z gotovostjo določiti dan predavanja in se potem radi kratko določenega roka niso mogli pravočasno obvestiti čebelarji po-

družničnega okoliša Sv. Gregor. Zadnja okoliščina se bo zato vpoštevala pri prihodnjem predavanju, ki bo pri Sv. Gregorju, da bodo tudi oni čebelarji imeli priliko slišati pouk o umni čebeloreji. — Podružnica izreka tem potom v imenu vseh čebelarjev gospodu predavatelju Slapšaku najlepšo zahvalo za vsestranski strokovni poduk.

Enodneveni čebelarški tečaj. Na dan sv. Petra in Pavla je priredilo Čebelarško društvo za Slovenijo v Marijanišču v Ljubljani enodneven čebelarški tečaj za začetnike. Udeležnikov je bilo 32 — med njimi gojenke gospodinjske šole v Marijanišču z voditeljico sestro Izabelo. Tečaja se je udeležilo tudi 6 Srbinj, ki se posebno zanimajo za to stroko. Tečaj je otvoril podpredsednik čebelarškega društva sadj. nadz. M. Humek in podal kratek pregled o prvotnih pojmih iz čebelne anatomije in fizijologije. Nato je čebelarški praktikant J. Okorn opisal pogoje za uspešno čebelarstvo in primerjal napredno čebelarstvo s preprostim načinom na roje. Nadučitelj J. Slapšak je govoril o vzgoji matic. Popoldne je profesor Jos. Vrbič obširno razpravljal o A. Ž. panju in čebelarjenju v njem. Izvrševale so se ob tej priliki tudi razne praktične vaje. K sklepu je opisal sadj. nadzornik M. Humek najnevarnejše čebelne bolezni in ob 6. popoldne je zaključil dobro uspeli tečaj.

Drobiž.

Popolnoma zanesljivo pridajanje dragocene matice. Večkrat se primeri, da dobimo kako matico, ki bi jo na vsak način radi ohranili, pa nimamo primernega panja, ki bi jo rad in zanesljivo sprejel. V tem slučaju postopamo tako-le: V prazen panj, ki mu zamašimo žrelo, denemo 2 do 3 sate s pokrito zalego, ki jih vzamemo iz enega ali več dobrih plemenjakov. Zalega mora biti popolnoma godna, da posamezne delavke ravno prodirajo iz celic. Čebele, ki so obsedale zalego, zmedemo nazaj v panj in strogo pazimo, da ne ostane na satih niti ena čebela. Med to satje (zgodna zalega, pa brez čebel), v katerem naj bo tudi nekoliko medu, spustimo matico z njenimi spremljevalkami, panj zapremo in prav dobro odenemo. Ako je vreme hladno, ga postavimo v toplo sobo. Čebele, ki prihajajo iz celic, se zbirajo okrog matice in v kratkem se nabere okrog nje lep rojček. Četrtri ali peti dan šele odpremo

žrelo in čez 10, 14 dni dodamo še en sat z godno zalego in na ta način vzgajimo, do zime dovolj močno družino, ki jo lahko prezimimo. Poleti, ko je vročina, se ta način brez dvoma prav dobro obnese in se ni bati, da bi se zalega prehladila. Pri odbiranju šatov moramo gledati, da vzamemo le take, ki nimajo nič odprte zalege. Po ABC.

Izvrstna tvarina za proizvodnjo dima pri čebelarških opravilih je šota. Gosto, dobro na peči presušeno šoto razrežemo v štirioglate ali okrogle do 10 cm dolge in kaka 2 do 3 cm debele kose. Da se tak kos hitro prižge, je treba, da je popolnoma suh in na enem koncu prepariran s solitrom. Peščico solitra raztopimo v vodi ter pridenemo raztopini nekoliko kakega barvila. Nato pomočimo vsak kosec šote prilično 1 cm na globoko v to pobarvano solitarno raztopino in potem zopet kosec prav dobro presušimo. Tako pripravljena šota se takoj prižge, ko se

je dotaknemo na prepariranem koncu z gorečo žveplenko in tli potem prav zanesljivo do konca. Barvilo zato primešamo solitarni raztopini, da takoj vemo, kateri konec šote je prepariran. Kdor nima šote, si iz stare, prepe-rele vrečevine lahko pripravi izvrstno kadilo na sledeči način: Na drobno gladko palčico, poljubne dolžosti naj navije primerno vrečevino in sicer 2 do 3 cm na debelo. Potem naj

vzame motvoz in tesno priveže z njim navito vrečevino v presledkih po kakih 10 cm. Nato naj potegne palčico iz zvitka in ga z nožem razreže v posamezne konce — »patrone«. Naposled naj pomoči po en konec teh »patronov« 1 cm na globoko v prej imenovano pobarvano solitrovo raztopino, in jih prav dobro presuši. Po ABC.

UREDNIŠKA LISTNICA.

G. Fr. Z. v P. Štajersko. Ko bi Vi vedeli kakšne težave so s tiskarno in kakšne ovire ima društvo pri dobavi čebelarških potrebščin, bi se prav nič ne pritoževali ne v enem ne v drugem oziru. — Dotično napako v listu je zakrivila tiskarna potem, ko je bil list že pripravljen za tisk in ga urednik ni dobil več v roke. — Le malo več potrpljenja in umevanja izrednih razmer! — Vse čislane članke še enkrat vljudno prosimo, da naj nikari ne pošiljajo na uredništvo reklamacij in raznih drugih pritožb, ki zadevajo društveno tajništvo ali pa listovo upravo. Urednik nima nič opraviti s članarino in z razpošiljanjem lista. Zato v teh ozirih ne more dati nobenih pojasnil. — Vse vc. dopisnike ponovno prosimo, da pišejo s črnilom, razločno, na eni strani lista in toliko narazen, da je mogoče kaj popraviti oziroma pripisati kako besedo. — Kdor hoče na svoje pismo kak odgovor, naj priloži frankovano dopisnico ali frankovan zavitek. Brez tega pri sedanjih poštini ni mogoče odgovarjati. — G. J. U. iz R. Dotična priprava nima praktičnega pomena, zato ne kaže, da bi dali delat od nje slike, ki bi veljale več sto kron. Brez slik se pa taka reč ne more pojasniti.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Reklamacije. Zadnje mesece dežuje od vseh strani brezštevilo najrazličnejših reklamacij in vsakojakih pritožb na tajništvo, upravo in na uredništvo. Vseh teh dopisov več ali manj neprijazne vsebine in vseh brezkončnih homatij so večinoma krive podružnice same, ki se še sedaj ne zavedajo v kakšnih časih živimo in s kakšnimi težavami se moremo boriti. Podružnični predsednik, ki je pazljivo prebral tozadevne objave v 9.—12. št. lanskega in 2. št. letošnjega letnika, kjer so točne določbe glede priglaševanja članov in plačevanja članarine, bi mo-

ral vendar vedeti in članom prejšnjega leta javiti, da so se za tekoče leto samo do konca marca sprejemali novi člani. Takrat se je določilo število iztisov za društveno glasilo. Zato je sedaj nemogoče ustreči s prvimi številkami tistim čebelarjem, ki jim je šele tekom aprila, maja ali celo junija prišlo na misel, da so se priglasili za sprejem v društvo. Društveni odbor pri vsaki prilik poudarja, da naj se podružnični občni zbori in ustanovni občni zbori vrše pozimi — najkasneje do konca marca, ker le na ta način je mogoče, da se zadeva glede lista uredi pravočasno. Dandanes ni tako kakor je bilo pred vojsko, ko je bil malenkosten razloček ako se je tiskalo 1000 izvodov več ali manj. Sedaj znaša ta razloček samo v tiskarni težke tisočake in ako odbor noče zagaziti v dolgove, mora strogo izvajati, kar se je v tem oziru sklenilo, da se namreč tiska le toliko izvodov, kolikor je bilo do konca marca priglašanih članov s plačano članarino. Ako odbor izjemoma in kljub svoječasni objavi sprejema tudi med letom nove člane, dela to iz dobre volje, nikakor pa takim članom ne more postreči s prvimi številkami durštvenega glasila, ker jih ni več v zalogi.

NOVIM NAROČNIKOM.

Prve tri številke letošnjega letnika »Slovenskega Čebelarja« so popolnoma pošle. Število naročnikov se je tako zelo pomnožilo, da je nalog povsem izčrpan in novim članom ne moremo več ustreči s prvimi tremi številkami, ker jih nimamo. Kljub našemu pozivu so se naročniki tako počasi oglašali, da smo mogli dvigniti nalog še le s 4. številko. Novi člani naj blagovolijo to vpoštevati in radi tega naj opuste brezpredmetne reklamacije glede prejšnjih števil, na katere ne bomo več posebej odgovarjali, ker je poština tako draga. **Upravništvo.**